

PÕLLUMAJANDUSE AJALOOST

PILGUHEIT VOLDI PÕLLUMEESTE KONVENDI TEGEVUSELE 1936. AASTAL

K. Annuk

(Põllutöökoja Aastaraamat V (1936/37), Tallinn, 1937. Allpool tuuakse sellest näitena andmed Tartumaa Voldi põllumeeste konvendi kohta. Esitatav (aastaraamatus lk. 246...247) on nii sisult kui ka keeleliselt muutmata).

Põllumehi nõustava ja abistava organisatsioonina asutati 1931. aastal Põllutöökoda. Et selle töö oleks vahetult talupidajatega seotud, loodi põllumeeste konvendid, ühtekokku 72 territoriaalselt paiknevat Põllutöökoja allorganisatsiooni. Igal konvendil oli valitud juhatus ning palgatud spetsialist (mõnel ka kaks), keda nimetati konsulendiks. Konventide tööst kirjutasid konsulendid regulaarselt lühiteateid ajakirjas *Põllumajandus*, ülevaated ilmusid aga Põllutöökoja aastaraamatutes. Siinkirjutaja tegi oma kodukonvendi kohta väljavõtte, pakkumaks näidet, kuivõrd üksikasjalik teave meie põllumajandusest oli tollal põllumeeste käsutuses.

Konvendi juhatus:	esimees Eduard Matto
Juhatuse liikmed:	Rudolf Suits ja Mihkel Selgis
Põllutöökoja liige:	Voldemar Visser
Konvendi liikmed:	Elmar Järv, Paul Kahro, Leo Peetsu, Karl Pender, Osvald Abroi, Johannes Mugra, Samuel Saul, Mihkel Melts
Seltskondlike organisatsioonide poolt:	Eino Linnomägi
Ühistegeliste asutuste poolt:	Julius Annuk
Maanaiste poolt:	Ada Pärlin
Konsulent:	Oskar Kermas

Konvendi piirkonda kuuluvad vallad: Puurmani, Kaarepere, Saadjärve, Elistvere ja Kudina. Konvendi asukoht on Voldi alevikus. Aadress: Tabivere pk. 34.

Konvendi piirkonnas 1706 talu; valimisõiguslikke majapidajaid oli 1936. a. 1429, nendel kokku 17 093 puhtakasurubla. Taludest oli kuni 10 ha 26,0 %, 10...30 ha 44,3 %, üle 30 ha 29,7 %. Talundite rahvastik oli kokku 18 646 inimest, kellest talupidaja perekonnaliikmed 7008 ja töölisi 1638. Maad on konvendi piirkonna taludel 41 092 ha, sellest põldu 45,6 %, niitu ja karjamaad 46,3 %, metsa 2,5 %, muud 5,6 %. Viljasaagid viimase 10 a. keskmisena on konvendis kg/ha-lt: rukis 1350, talinisu 1370, suinisu 990, oder 980, kaer 980, segavili 1090, põlluhein 3070, niiduhein 1070, kartul 125 kv, juurvili 196 kv, linaseeme 391, linakiud 330.

Teravilja sortidest on levinud: rukis – Sangaste, kohalik ja Petkus, talinisu – Luunja, Kuusiku ja kohalik, suinisu – Rubiin, Diamant, Ekstra-Kolben ja kohalik, kaer – Võit, maakaer, Kuldvihm, Kehra varane, oder – kohalik, maaoder, Danubia, Kuld. Tunnustatud seemnevilja põlde oli: 11 talus 8,2 ha.

Veeühinguid on konvendis 19, mis võimaldab 4485,11 ha maa kuivendamise 561 talul.

Uudismaa ülesharijaid oli 205, kes harisid üles 206 ha maad. Lõpule viidi harimine 64 ha-l. Traktori- ja uudismaaharimise riistade jaamu oli 6.

Maaviljakuse tõstmise suunas on õpetust antud kursustel ja loengutel 30 tundi umbes 1150 kuulajale.

Aluspõhu turba saamiseks on võimalused Puurmani, Saadjärve ja Kudina v. Töötavad 9 turbaühistust, millel liikmeid umbes 135. Turvast aluspõhuks lõigati umbes 2100 m³ ja kütteturvast umbes 280 m³, kusjuures turba tarvitamine viimase 3 aasta jooksul on suurenenud umbes 25 %.

Hobuste tööjõudu taludes on rahuldavalt, hobuste kvaliteet on keskmine. Levinenud on Tori, vähem Ardenni tõugu hobused. Täkujaamu asus konvendi piirkonnas: 4 Tori, 3 Ardenni.

Veisekasvatus ja piimamajandus: lehmade arv 6803. Konvendi piirkonnas asub 7 piimatalitust, kus töötati ümber 6 779 558 kg piima. Kontrollühinguid oli 4, millel kokku oli 100 liiget. Kontrollialuste lehmade (kogukarjade keskm. piimatoodang oli 2414 kg ja võirasva 90,1 kg, kusjuures kontrolli all oli ca 799 lehma. Kõrgeim karja keskm. toodang oli 3755 kg piima ja 128,3 kg võirasva, madalaim 1468 kg piima ja 51,8 kg võirasva. Kõrgeim üksiku lehma toodang oli 4778 kg piima ja 196,1 kg võirasva. Konvendi piirkonnas on tõukarjadest enamik E. Punasekarja ja 3 karja E. Maatõugu. Konvendi piirkond kuulub E. Punasekarja tõu piirkonda. Pullijaamu konvendi piirkonnas on 5, kõik E. Punasekarja tõugu pullidega. Konvendi piirkonnas ei jätku kohapeal kasvatatud tõuveiseist. Jõusööta ostetakse juurde hooajati.

Kultuurkarjamaid on 32 talul 795 ha. Veisekasvatuse edendamiseks on korraldatud karjapäevi 2, demonstratsioone 7, veisekasvatuse tegelikke kursusi 4, lüpsivõistlusi 4, lüpsimärke on antud 4.

Seakasvatus: kuldijaamu 7, Suur-Inglise tõugu, sugulavu 1, Suur-Inglise tõugu. Põrsakasvatus rahuldab nõudmise konvendi piirkonnas.

Linnukasvatus: sugulavu 2.

Lambakasvatus: jäärajaamu 3, neist šropširi 2, ševioti 1.

Aiandus-mesindus ringe 3, millel kokku 92 aeda, neil on ametis 2 assistenti.

Raamatupidamise usaldusmehi 15.

Maanoorte ringe 3, millel 104 liiget. Maanaiste Seltse 5, millel 148 liiget. 1936. a. korraldas põllumajandusliku näituse. Konvendi piirkond liitub alaliselt Tartu näitusega.

Millal ja missugust raamatut avades me võiksime leida ülalkirjeldatud konvendi maa-ala kohta analoogilist taluelu monograafilist iseloomustust?